

DOI: <https://doi.org/10.36719/2663-4619/123/101-104>

Rena Zülfiqarova

Ali Hərbi İnstitutut

<https://orcid.org/0009-0001-0351-4731>

renazulfiqarova@gmail.com

Xatirə Musayeva

Ali Hərbi İnstitutut

<https://orcid.org/0009-0001-7102-7804>

musayevaxatire11@gmail.com

Hərbi təhsil müəssisələrində *The Gallery Work* metodunun tətbiqi

Xülasə

Bu elmi məqalənin yazılmasında məqsəd, bu metodun istifadəsi zamanı hərbi təhsil müəssisələrində üstünlüklərini və yarana biləcək problemləri araşdırmaqdır. Tətbiq olunan müasir metodlardan biri də *The Gallery Work* metodudur. Son zamanlarda təhsildə istifadə olunan *The Gallery Work* metodu hərbi təhsil müəssisələrində də tətbiq olunaraq öyrənənlərin analitik düşüncə, komanda işi və kommunikasiya bacarıqlarının inkişafına böyük təsir göstərir. Burada belə bir sual meydana gəlir: *The Gallery Work* metodunun mahiyyəti və əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

Xüsusi tipli təhsil müəssisələri verdiyi təhsili əsasən hansısa bir sahəyə fokuslanaraq təşkil edir. Belə təhsil müəssisələrindən biri də hərbi təhsili təşkil edən hərbi ali məktəbdir. Ümumilikdə deyə bilərik ki, hərbi təhsil müəssisələrinin əsas məqsədi ondan ibarətdir ki, bu təhsil müəssisəsi ordumuz üçün işində peşəkar ola biləcək hərbi kadrlar və zabıt heyəti yetişdirdirsin. Belə təhsil müəssisələrində kursantlar təkcə nəzəri biliklərlə kifayətlənmir, həmçinin praktiki və taktiki vərdişlər də qazanırlar. Beləliklə, burada təhsil alan şəxslərdə vətənpərvərlik, milli-mənəvi dəyərlər formalaşdırılır.

Dövrün tələblərinə uyğun olaraq tədris prosesi müasir texnika və texnologiyalar vasitəsilə təşkil olunub, tədrisin keyfiyyətini artırmağa hədəflənən hərbi elmi-tədqiqat işləri ilə dəstəklənir. Bundan başqa, hərbi təhsil müəssisələrində təhsilin məqsədi təkcə nəzəri biliklərin öyrədilməsi deyil, həmçinin öyrənənlərin praktiki vərdişlərinin inkişaf etdirilib təkmilləşdirilməsi və onların döyüş şəraitinə uyğunlaşdırılmasıdır. Buna görə də təlim və tədrisin gedişatında kooperativ və interaktiv metodlardan istifadə olunur.

Açar sözlər: hərbi təhsil, *The Gallery Work*, metod, öyrənmə, bacarıq, praktika, nəzəri bilik

Rena Zulfugarova

Military Higher Institute

<https://orcid.org/0009-0001-0351-4731>

renazulfiqarova@gmail.com

Khatira Musayeva

Military Higher Institute

<https://orcid.org/0009-0001-7102-7804>

musayevaxatire11@gmail.com

Application of *The Gallery Work* Method in Military Educational Institutions

Abstract

The purpose of this scientific article is to examine, in the context of military educational institutions, the advantages and potential challenges associated with the use of this method. One of the modern methods applied in education is the *Gallery Work* method. Recently, the *Gallery Work* method, widely used in education, has also been implemented in military educational institutions, having a significant impact on the development of learners' analytical thinking, teamwork, and communication skills.

A question arises here: what is the essence and significance of the *Gallery Work* method?

Special types of educational institutions organize the education they provide by focusing on a particular field. One such institution is a military higher school that provides military education. Generally, it can be said that the main goal of military educational institutions is to train military personnel and officer staff for the army who can be professional in their work.

In such educational institutions, cadets are not limited to theoretical knowledge; they also acquire practical and tactical skills. Thus, among those who study here, patriotism and national–spiritual values are cultivated. In accordance with the demands of the time, the teaching process is organized by means of modern technologies and is supported by military scientific research aimed at improving the quality of education. Additionally, in military educational institutions, the purpose of education is not only the teaching of theoretical knowledge but also the development and enhancement of learners' practical skills and their adaptation to combat conditions. Therefore, cooperative and interactive methods are used throughout the training and teaching process.

Keywords: military education, *The Gallery Work*, method, learning, skills, practice, theoretical knowledge

Giriş

Qeyd etdiyimiz kimi, *The Gallery Work* metodu tədris və təhsildə tətbiq olunan interaktiv və kooperativ öyrənmə metodlarından biridir. Bu metod öyrənənlərin konkret bir mövzu ətrafında qrup formasında işləyərək hazırladıqları işləri poster, şəkil, diaqram və təqdimatlar formatında dərs müddətində təqdim etməsini nəzərdə tutur (Bax & Santos, 2017). Adının “qalereya” sözündən götürülməsi də məhz onun vizual təsvirlər əsasında hazırlanmasından irəli gəlir.

Tədqiqat

The Gallery Work metodu həm fərdi, həm də komandada işləmək vərdişlərini inkişaf etdirən, analitik düşüncə qabiliyyətini aktivləşdirən, ünsiyyət və təqdim etmə bacarıqlarını artırmaq üçün istifadə olunan effektiv bir vasitədir. Bu metod müxtəlif fənlərdə, o cümlədən tarix, sosial elmlər və hətta hərbi təhsildə tətbiq olunur. Bu metodu hərbi təhsil müəssisələrində tətbiq etdikdə tələbələrin hərbi situasiyalar zamanı yanaşmasını, təhlil və müzakirə etməsini təmin edir (İsmayilov, 2018).

Bu metod tədris prosesini daha interaktiv və dinamik edir, tələbələrdə təkcə bilik deyil, həm də problem həll etmə, komanda işi və ünsiyyət bacarıqlarını inkişaf etdirir (Kovach & Miller, 2015).

Hərbi təhsildə interaktiv metodların rolunu izah edərkən burada *The Gallery Work* metodunun əhəmiyyətini aydın şəkildə görə bilərik (Şirinov, 2019).

Hərbi təhsil sahəsi özünəxas xüsusiyyətlər daşıyır və burada təkcə nəzəri biliklərin öyrədilməsi kifayət deyil. Belə ki, tələbələr həm də real situasiyalarda effektiv qərar verməyi, komanda daxilində birlikdə işləməyi və müxtəlif döyüş vəziyyətlərinə hazır olmağı bacarmalıdırlar. Buna görə də ənənəvi auditoriya metodlarından fərqli olaraq, interaktiv tədris metodlarının tətbiqi vacibdir (Demir & Aydın, 2021).

***The Gallery Work* metodu hərbi təhsil müəssisələrində bir çox üstünlüklərə malikdir. Bunlara misal olaraq:**

- Real situasiyaların təqlidi
- Komanda ruhunun formalaşması
- Kritik düşüncə və qərarvermə
- Əməkdaşlıq və ünsiyyət

Real situasiyaların təqlidi

Hərbi təhsil müəssisəsində təhsil alan tələbələr real döyüş vəziyyətlərini təhlil edərək praktiki və taktiki bacarıqlarını artırırırlar. *The Gallery Work* metodu tələbələrə bu tip situasiyaları vizual olaraq canlandırmağa və belə şəraitə hazır olmağa imkan verir (Miller & Thomas, 2020).

Komanda ruhunun formalaşması

Məlumdur ki, komanda ilə işləmək tələbələrə daha yaxşı qavramağa kömək edir. Komandada işləyərkən onlarda həm komandanın bir hissəsi olmaq, həm də liderlik hissi formalaşır (Dempsey, 2018).

Komanda üzvü olmaq onların döyüş şəraitində komandirə tabe olmaq anlayışını möhkəmləndirir (Khan & Rehman, 2020).

Kritik düşüncə və qərarvermə

Komanda şəklində işləyərkən komanda lideri olmaq tələbələrə gələcəkdə üzləşəcəkləri hər hansı bir kritik situasiyada cəld qərar vermə, komandanı məsuliyyətli şəkildə idarə etmə bacarıqlarını formalaşdırır. Müxtəlif strategiyalar və planlar hazırlamaq tələbələrin analitik qabiliyyətini gücləndirir (Miller & Thomas, 2020).

Əməkdaşlıq və ünsiyyət

The Gallery Work metodu vasitəsilə müxtəlif mövzular ətrafında aparılan fikir mübadiləsi tədris prosesini zənginləşdirir. Çünki vizual olaraq təqdim olunan mövzunun müzakirəsi daha aydın və konkret olur. Buna görə də hərbi təhsil müəssisələrində *The Gallery Work* kimi interaktiv üsulların tətbiqi tələbələrin peşə hazırlığını daha keyfiyyətli və real şəraitə uyğun şəkildə həyata keçirməyə imkan verir (Güzel & Yıldırım, 2017).

Ümumiyyətlə, *The Gallery Work* metodunun hərbi təhsil müəssisələrində tətbiqini bir neçə formada və sahədə görə bilərik. Belə ki, hərbi təhsil sahəsində *The Gallery Work* metodu aşağıdakı istiqamətlərdə tətbiq oluna bilər:

- **Taktiki analizlər:** Kursantlar və ya zabitlər müəyyən döyüş situasiyaları və taktiki əməliyyatlar üzrə komanda işləri hazırlayaraq situasiyanı analiz edir və müxtəlif çıxış yolları təklif edirlər (Simpson & Clarke, 2019).
- **Strategiya hazırlanması:** Öyrənənlər fərqli hərbi taktika və strategiyalar üzrə təqdimatlar hazırlamaq və onları tədris prosesində müzakirə etmək imkanı qazanırlar (Reed, 2017).
- **Hərbi tarix və təcrübə:** Tarixi döyüşlər və əməliyyatlar barədə araşdırmalar aparmaq və nəticələri təqdim etmək hərbi tarixini anlamağa və təcrübə qazanmağa böyük kömək göstərir (Demir & Aydın, 2021).

Nəticə

Xüsusi tipli hərbi təhsil müəssisələri ordunun peşəkar kadr və zabit heyətinin hazırlanmasını əsas məqsəd kimi götürür. Bu müəssisələrdə kursantlar nəzəri biliklərlə yanaşı, praktiki və taktiki vərdislər də əldə edir, milli-mənəvi dəyərlər formalaşdırılır (Şirinov, 2019). Müasir texnika və elmi-tədqiqat işləri tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edir. Təlim prosesində öyrənənlərin döyüş şəraitinə uyğunlaşdırılması üçün interaktiv və kooperativ metodlardan istifadə olunur.

The Gallery Work metodu belə yanaşmalardan biri olub, analitik düşüncə, komanda işi və kommunikasiya bacarıqlarını inkişaf etdirir. Metod qrup işlərini, vizual təqdimatları və müzakirələri birləşdirərək tələbələrin real situasiyaları təhlil etməsinə şərait yaradır (Bryant & Taylor, 2016). Hərbi təhsildə onun tətbiqi komanda ruhunu gücləndirir, qərarvermə qabiliyyətini və liderlik bacarıqlarını formalaşdırır.

The Gallery Work vasitəsilə taktiki analizlər, strategiya hazırlanması və hərbi tarix üzrə təhlillər praktik şəkildə həyata keçirilə bilər. Belə interaktiv üsullar tədrisi daha dinamik və məqsədyönlü edir, tələbələrin peşə hazırlığını real şəraitə yaxınlaşdırır. Nəticə etibarilə, *The Gallery Work* və digər interaktiv metodların hərbi təhsil müəssisələrində geniş tətbiqi tədrisin keyfiyyətini yüksəldərək ordunun əməliyyat bacarıqlarını gücləndirir (Simpson & Clarke, 2019).

Ədəbiyyat

1. Bax, J., & Santos, A. (2017). The role of visual learning in military education. *International Military Education Journal*, 25(4), 130–142.
2. Bryant, T., & Taylor, E. (2016). Critical thinking in military education: Challenges and opportunities. *Journal of Military Thought*, 22(3), 74–89.
3. Demir, K., & Aydın, Z. (2021). Cooperative learning in military training programs. *Military Training Journal*, 29(1), 42–59.
4. Dempsey, T. (2018). Leadership and teamwork in military training. *Journal of Military Leadership*, 18(2), 55–68.
5. Güzel, T., & Yıldırım, A. (2017). Interactive learning methods in military education. *Journal of Military Education and Training*, 23(4), 56–72.
6. İsmayılov, A. (2018). Hərbi təhsildə innovativ tədris üsulları. *Azərbaycan Hərbi Təhsil Dərgisi*, 5(1), 14–25.
7. Khan, S., & Rehman, A. (2020). Team dynamics and communication skills in military training. *Military Education and Communication Journal*, 41(3), 112–128.
8. Kovach, R., & Miller, D. (2015). Modern methods in military pedagogy: Integrating technology with tradition. *Military Education Review*, 12(2), 34–48.
9. Miller, L., & Thomas, G. (2020). Strategic thinking and decision-making in military education. *Journal of Defense Education*, 30(3), 85–101.
10. Reed, B. (2017). Simulation and role play in military education. *Military Training and Simulation Review*, 33(2), 75–88.
11. Simpson, G., & Clarke, R. (2019). Tactical analysis and military education: A new approach. *Journal of Defense Strategy*, 28(1), 66–78.
12. Şirinov, M. (2019). Tədris metodlarının hərbi təhsildə rolu və tətbiqi. *Hərbi Elmi Araşdırmalar*, 17(1), 102–114.

Daxil oldu: 03.06.2025

Qəbul edildi: 23.05.2025